

Erhvervsministeriet
Att.: mgl@em.dk og tht@kfst.dk
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

19. april 2018

Høring vedrørende EU-kommissionens New Deal for Consumers

Dansk Erhverv har ved mail af 12. april 2018 modtaget EU-Kommissionens forbrugerudspil New Deal for Consumers i høring og vi skal hermed komme med vores bemærkninger i udspillet, der indeholder direktiverne "Directive on better enforcement and modernisation of EU consumer protection rules" og "Directive on representative actions for the protection of the collective interests of consumers".

Generelle bemærkninger

Directive on better enforcement and modernisation of EU consumer protection rules

Ikke behov for højere bøder

Det samlede udspil har fokus på bedre håndhævelse af forbrugerreglerne, hvilket Dansk Erhverv har efterlyst. Desværre er det på en noget misforstået måde, idet der lægges op til tårnhøje bøder, som kun vil få effekt i de lande, der i forvejen har en effektiv håndhævelse. Man burde i stedet fokusere på at sikre, at håndhævelsesniveauet løftes i de lande, hvor niveauet i dag er for lavt. Det fokuseres der desværre ikke på i udspillet.

Skulle der være lande, der ikke udsteder bøder, der lever op til de nuværende krav i direktiverne om at være "effektive, stå mål med overtrædelserne og have en afskrækkende virkning" er det EU-Kommissionens ansvar at gribe ind over for dette. Dansk Erhverv finder at det er en langt bedre løsning, at EU-Kommissionen lever op til dette ansvar som traktatens vogter.

Nye rettigheder kan give konkurrerende regelsæt

Udover højere bøder til virksomheder, der overtræder de forbrugerretlige regler, lægger EU-Kommissionen med sit udspil også op til at give forbrugerne nye rettigheder, hvis de har været udsat for vildledende markedsføring. Dette tiltag kommer på baggrund af den såkaldte "Dieselgate". Dansk Erhverv vil gerne advare imod at lovgive på baggrund af en enkelt sag. Der er allerede mulighed for at få erstatning efter de nuværende regler, hvad de adskillige søgsmål mod VolksWagen viser. Vi frygter, at de foreslåede ændringer vil skabe to konkurrerende regelsæt, hvor forbrugerne

kan opnå forskellige rettigheder efter henholdsvis de køberetlige og de markedsføringsretlige regler og det er uhensigtsmæssigt og vil kunne skabe en retslig usikkerhed. Vi mener, at forbrugerne allerede er godt beskyttet via de køberetlige regler.

Persondata bør håndteres i de persondataretlige regler

Dansk Erhverv er ligeledes skeptisk overfor at udvide anvendelsesområdet for forbrugerrettighedsdirektivet således, at gratis-tjenester som sociale medier, email-tjenester og opbevaring i skyen også bliver omfattet af reglerne selvom der ikke betales med penge for tjenesterne. Efter Dansk Erhvervs opfattelse er de beskrevne problemer omkring ophør af brug af data og tilbagelevering til forbrugerne allerede håndteret via de persondataretlige regler og derfor opstår der igen en risiko for to konkurrerende regelsæt, hvor såvel forbrugere som erhvervsdrivende kan blive i tvivl om, hvorvidt konsekvenserne af tilbagetrækning af samtykke efter de persondataretlige regler og fortrydelse efter forbrugeraftaleloven er det samme eller om der er materielle forskelle mellem de to situationer.

Unødvendigt forslag om dual quality of products

Med forslaget lægges der op til en ændring i UCP-direktivet og dermed de markedsføringsretlige regler således, at det bliver betragtet som vildledende markedsføring, hvis en virksomhed markedsfører et produkt som identisk i flere forskellige medlemslande, hvis der er væsentlige forskelle på produkternes indhold og karakteristika.

Dansk Erhverv ser det som helt naturligt, at produkter tilpasses nationale smagspræferencer og lokale produktions- og konkurrenceforhold uden, at det skal betragtes som vildledende og vi kan derfor ikke støtte den foreslåede ændring af UCP-direktivet.

Godt med et opgør med retten til at sende brugte varer retur

På den positive side tæller et opgør med reglen om at forbrugere kan sende brugte varer retur og mere gennemsigtighed for køb vi platforme. Det er en ændring Dansk Erhverv har arbejdet for siden den uden forudgående drøftelser pludselig blev vedtaget. Vi bakker derfor fuldt ud op om de foreslåede ændringer til forbrugerrettighedsdirektivets artikel 14 således, at det ikke længere skal være muligt for forbrugere at fortryde et fjernsalgskøb, hvis de har taget varen i brug. Det skal understreges, at ændringen ikke rækker ved fortrydelsesretten, som vi støtter fuldt. Den vil alene gøre op med retten til at misbruge fortrydelsesretten, som særligt har ramt de små og mellemstore netbutikker. Fortrydelsesretten fastholdes men det gøres klart, at den er betinget af, at varen ikke er prøvet mere end det er muligt i en butik. Eller som det var gældende tidligere i Danmark: betinget af at varen blev sendt retur i væsentlig samme stand og mængde.

Godt at netbutikker ikke skal returnere købspris før de har fået varen retur

Det er en forudsætning for forbrugernes udnyttelse af fortrydelsesretten, at de sender den købte vare tilbage til den erhvervsdrivende. Derfor er det kun rimeligt, at den erhvervsdrivende ikke kan pålægges at tilbagebetale købesummen før, at varen er kommet retur. Det har Dansk Erhverv sagt lige siden vedtagelsen af forbrugerrettighedsdirektivet og vi støtter derfor fuldt ud den foreslåede ændring, der vil sikre, at de erhvervsdrivende ikke skal tilbagebetale købesummen, før varen er kommet retur.

Gavnligt med øget gennemsigtighed på platforme

Der er vigtigt for forbrugerne, at det er tydeligt for dem, hvem de reelt handler med, når de køber varer eller tjenester via en platform. På den baggrund støtter Dansk Erhverv Kommissionens ønske om at øge gennemsigtigheden på platforme ved at sikre, at platformene tydeligt oplyser om, hvem forbrugerens aftalepart er og om købet er omfattet af EU's forbrugerbeskyttelsesregler og hvilken erhvervsdrivende, der er ansvarlig for at sikre forbrugerens rettigheder.

Dansk forbud mod dørsalg skal kunne opretholdes

Dansk Erhverv støtter det nuværende danske forbud mod uanmodet dørsalg og vi noterer derfor med tilfredshed, at Kommissionens foreslåede ændring af UCP-direktivet vil gøre, at det fortsat vil være muligt at opretholde det nuværende forbud.

Directive on representative actions for the protection of the collective interests of consumers

Udover de foreslåede ændringer til eksisterende direktiver, kommer Kommissionen i sit udkast også med et udkast til et helt nye direktiv vedrørende gruppesøgsmål i forskellige varianter. Der er reelt både tale om gruppesøgsmål som vi kender dem i dag og sagsanlæg, der ikke vedrører erstatningsspørgsmål, men derimod krav om stop for formodede overtrædelser af en lang række direktiver, der fremgår af Annex 1 til direktivet. Det vil sige, at der reelt er tale om forbudssager.

Vi har i Danmark en tradition for offentlig håndhævelse af vores regelsæt og vi ser ikke nogen anledning til ændre på dette således, at håndhævelsen af reglerne i stedet skal varetages af private forbruger- og erhvervsorganisationer.

Det nuværende danske system fungerer

Danmark har allerede indført adgang til gruppesøgsmål, og vi ser ikke noget behov for ændringer i dette system, hvor er næsten fri adgang til at anlægge gruppesøgsmål efter den såkaldte opt-in model, hvor de enkelte deltagere i søgsmålet aktivt skal tilmelde sig. Derudover kan forbrugerombudsmanden køre sager efter en opt-out model, hvis der er tale om sager, hvor det enkelte krav er så småt, at det kan være svært at få deltagerne til at tilmelde sig søgsmålet.

En sådan opdeling af mulighederne for sagsanlæg giver forbrugerne et højt beskyttelsesniveau samtidig med, at virksomhedernes retssikkerhed respekteres.

Dansk Erhverv ønsker derfor, at de nuværende danske system fastholdes både for så vidt angår muligheden for at anlægge forbudssager og for at anlægge de mere "klassiske" gruppesøgsmål.

Enkelte mangler i oplægget

Oplægget adresserer desværre ikke de udfordringer det stigende salg fra netbutikker uden for EU giver, selvom der i disse år opleves en voldsom stigning i blandt andet kinesiske hjemmesiders salg direkte til forbrugere, hvor både forbrugerregler og produktsikkerhedsregler overtrædes.

Ligeledes indeholder New Deal ingen forslag til forenklinger af EU's forbrugerregler, selvom mange af dem er både byrdefulde og modsætningsfulde.

Endelig havde vi fra Dansk Erhvervs side håbet, at Kommissionen havde benyttet denne lejlighed til også at kigge på de problemstillinger, der opstår som følge af vedtagelsen af geoblockingforordningen. Her tænker vi især, at det havde været relevant at kigge på direktiv 1999/44 og bestemmelsen om omkostningsfri afhjælpning ved mangler. Denne bestemmelse kan give store udfordringer, når en dansk erhvervsdrivende leverer en vare i Danmark og forbrugeren så efterfølgende selv transporterer den til Spanien. Ligeledes havde det været oplagt at kigge på forbrugerrettighedsdirektivets bestemmelse om fortrydelsesfristens start i lyset af, at der med geoblockingforordningen lægges op til, at forbrugerne selv skal stå for transporten.

Specifikke bemærkninger

Directive on better enforcement and modernisation of EU consumer protection rules

Artikel 1 – ændringer i UCP-direktivet

Stk. 1 – forbud mod dørsalg

Dansk Erhverv ønsker, at det nuværende danske forbud mod uanmodet dørsalg bliver opretholdt og vi støtter derfor op om den foreslåede ændring. Det er dog vigtigt at stramningerne alene retter sig mod det uanmodede dørsalg og ikke alle andre former for salg, der ikke er i en butik eller online (såkaldte "off-premises sales"). Det kunne eksempelvis være salg fra madvogne, salg på markeder osv.

Stk. 2 – dual quality of products

Dansk Erhvervs kan ikke støtte den foreslåede ændring af UCP-direktivet. Vi finder det helt naturligt, at der i forskellige lande kan være forskelle på indholdet af et produkt, der markedsføres under det samme navn. Disse forskelle kan skyldes nationale smagspræferencer, lokale produktionsforhold eller tilpasning til andre nationale forhold, der gør, at produkterne får forskelligt indhold uden, at dette på nogen måde kan betragtes som vildledende overfor forbrugerne.

Et eksempel kan være vaskepulver hvis indhold af aktivstoffer er forskellige afhængig af vandkvalitet, madvaner (som indebærer at pletter er forskellige) og præferencer for at vaske ved højere eller lavere temperaturer. Et andet eksempel er øl. Carlsberg har samme navn i alle EU's medlemslande, men alkoholprocenten kan variere fra medlemsstat til medlemsstat på baggrund af lovgivning eller smagspræferencer i de enkelte lande.

Her vil det efter Dansk Erhvervs opfattelse være helt urimeligt, hvis Carlsberg ikke kan fortsætte med at markedsføre øllen under det samme navn på trods af forskellen i alkoholprocent.

Stk. 4 – øgede rettigheder til forbrugerne ved vildledende markedsføring

Med dette forslag lægger Kommissionen op til, at forbrugere, der har været udsat for overtrædelser af markedsføringsloven, som minimum skal kunne hæve den indgåede aftale og at de overfor andre parter end deres aftalepart skal kunne opnå erstatning for konkrete tab. Forslaget kommer formentligt følge af den såkaldte "dieselgate".

En vedtagelse af de foreslåede ændringer vil kunne medføre, at vi ender i en situation med konkurrerende regelsæt, hvor købeloven og markedsføringsloven giver forskellige løsninger på en konflikt og det er u hensigtsmæssigt.

Et konkret eksempel på det u hensigtsmæssige i to forskellige regelsæt om det samme problem kan være en forbruger, der har købt en cykel for 2.500 kroner under en "spar 50 procent" kampagne. Senere viser det sig, at cyklen ikke tidligere har kostet 5.000 kroner men "kun" 4.699 kroner. Efter de køberetlige regler ville kunden aldrig kunne opnå mere end et nedslag i prisen på 301 kroner (svarende til den manglende besparelse), mens forbrugeren efter de nye regler vil kunne hæve købet til trods for, at der ingen mangler er ved cyklen.

Dansk Erhverv kan ikke støtte forslaget om nye beføjelser til forbrugerne i forbindelse med overtrædelser af markedsføringsreglerne. Virksomheder eller forbrugere skal ikke straffes eller belønnes disproportionalt i forhold til alvorligheden af en eventuelt overtrædelse. En automatisk ret til at hæve en aftale selv ved mindre fejl vil give et incitament til berigelse og være stærkt disproportional. I stedet bør det undersøges om ikke de eksisterende regler allerede giver forbrugerne de beføjelser, der er behov for gennem adgang til kollektive søgsmål, klageadgang ved klagenævne osv.

Derudover forekommer ændringen er unødvendig, da der allerede flere steder i EU anlagt sager, hvor forbrugerorganisationer kræver erstatning til forbrugere på baggrund af de overtrædelser, som VW har begået i forbindelse med "dieselgate". Der er således allerede i dag mulighed for forbrugerne for at forfølge deres krav i sager som denne.

Stk. 5 – højere bøder for overtrædelse af de markedsføringsretlige regler

Dansk Erhverv stiller ikke spørgsmålstegn ved, om der skal være en konsekvens for virksomheder, der overtræder de forbrugerretlige regler, men når der tales om bøder på 4 procent af den årlige omsætning i de berørte lande, så er det ude af proportioner. Dette ikke mindst set i lyset af, at virksomhederne samtidig kan blive tvunget til at lade forbrugerne hæve samtlige de indgåede aftaler. Der bliver dermed tale om en dobbelt straf.

Vi støtter derimod indførelsen af et fælles sæt kriterier for, hvornår der udstedes bøder, og hvad der skal tages højde for i vurdering af bødeniveauet. Vi finder det dog noget forunderligt, at der i forslaget til en ny artikel 13 i stk. 2, litra (d) lægges op til, at der kun i relevante sager skal tages højde for, om en overtrædelse er sket bevidst eller uagtsomt. Det er vores vurdering, at netop det forhold om virksomheden har haft til hensigt at snyde eller ej, må være meget afgørende for, hvor hårdt virksomheden skal straffes.

Når vi ikke kan støtte en harmonisering af bødernes størrelse skyldes det også, at det største håndhævelsesproblem er, at der i dag er medlemslande, hvor håndhævelsen af reglerne ikke er prioriteret og ligger på et for lavt niveau. Et højere bødeniveau vil ikke hjælpe på dette, da det ikke er ensbetydende med et højere håndhævelsesniveau. Der er derfor en stor risiko for, at det højere bødeniveau alene vil slå igennem i lande som Danmark, hvor vi i forvejen har et velfungerende

håndhævelsessystem (herunder høje bøder) men ikke vil ændre noget i de lande, der ikke prioriterer håndhævelse af forbrugerreglerne. Dermed vil der blive skabt en endnu større konkurrencefordel for virksomheder i de lande, hvor håndhævelsesniveauet er lavt.

Vi anbefaler derfor, at Kommissionen i stedet for at indføre nye og harmoniserede bødeniveauer i stedet fokuserer på, hvordan der kan sikres et mere ensartet håndhævelsesniveau i EU's medlemslande. Hvis der er lande hvor der i ringe grad (eller slet ikke) udstedes bøder der står mål med overtrædelsen, så bør Kommissionen gribe ind med åbningsskrivelser. Det fremgår nemlig klart af UCP-direktivets artikel 13, at bøder skal være ”effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsernes grovhed og en have afskrækkende virkning.”

Stk. 6 – øget gennemsigtighed på platforme

Dansk Erhverv kan støtte den foreslåede ændring, der skal være med til at skabe øget gennemsigtighed ved handler, der sker via platforme. Det er kun rimeligt, at forbrugerne i disse situationer oplyses om situationer, hvor en virksomhed har betalt for en særligt fremtrædende placering i søgeresultatet.

Artikel 2 – ændringer i forbrugerrettighedsdirektivet

Stk. 1- definitioner

Ændringerne til (18) vil betyde, at visse tjenester, der alene betales med forbrugers data også bliver omfattet af forbrugerrettighedsdirektivets regler, herunder oplysningskravene og adgangen til fortrydelsesret.

Den foreslåede ændring skal efter, hvad vi har fået at vide, løse den situation, hvor en forbruger allerede kort efter aftaleindgåelsen ønsker at komme ud af aftale og samtidig sikre, at virksomheden ikke længere benytter de data, som forbrugeren afgav ved aftaleindgåelsen. Vi anser situationen for at være en persondataretlig problemstilling og derfor bør den også løses efter de persondataretlige regler.

Med denne tilføjelse til forbrugerrettighedsdirektivet risikerer vi, at der kan opstå tvivl om, hvorvidt fortrydelse efter forbrugerrettighedsdirektivet og tilbagebetaling af samtykke efter de persondataretlige regler har den samme retsvirkning eller om der er forskel mellem de to situationer.

Det bør tilstræbes, at der ikke er flere forskellige regelsæt, der skal løse den samme situation.

På den baggrund kan Dansk Erhverv ikke støtte den foreslåede ændring af (18).

Stk. 4 – øget gennemsigtighed på platforme

Dansk Erhverv støtter de foreslåede ændringer, der vil være med til at øge gennemsigtigheden ved handel på platforme. Det er dog samtidig vigtigt at understrege, at de nye regler ikke må betyde, at platformene selv skal ud at vurdere, hvorvidt en udbyder er forbruger eller erhvervsdrivende, men alene er forpligtet til at videregive udbyderens egne oplysninger.

Vi finder det positivt, at forbrugerne ved køb på platforme skal oplyses om, hvorvidt de er omfattet af EU's forbrugerbeskyttelsesregler og hvem, der i givet fald skal sikre forbrugerne disse rettigheder.

Stk. 5 – oplysningskrav forud for aftaleindgåelsen

Dansk Erhverv har som udgangspunkt ikke nogle bemærkninger til de foreslåede ændringer af bestemmelsen i forbrugerrettighedsdirektivet artikel 7, stk. 3, men skal dog bemærke, at bestemmelsen i praksis kan give anledning til en del besvær.

Bestemmelsen pålægger erhvervsdrivende en pligt til på et varigt medium at indhente forbrugers samtykke til, at en tjenesteydelse kan påbegyndes inden udløbet af fortrydelsesfristen på 14 dage.

Der er typisk tale om en situation, hvor en håndværker bliver tilkaldt til af forbrugeren til forbrugers hjem for at foretage en reparation, og hvor det først ude hos forbrugeren endeligt aftales, hvad der skal laves. I disse situationer, skal den erhvervsdrivende så bede forbrugeren om at underskrive et stykke papir, hvorved forbrugeren erkender at have anmodet om, at reparationen sættes i værk inden udløbet af den 14-dages fortrydelsesret.

Dette er omkostningstung og administrativt besværligt især for de små og mellemstore virksomheder.

I forbindelse med de foreslåede ændringer af forbrugerrettighedsdirektivet vil vi anbefale, at det undersøges, om denne bestemmelse er udformet på den mest hensigtsmæssige måde. Specielt da konsekvensen af forbrugers manglende underskrift kan være, at forbrugeren kan slippe for at betale for en tjenesteydelse, som forbrugeren tydeligt selv har bestilt og accepteret, jf. forbrugerrettighedsdirektivets artikel 14, stk. 4.

Stk. 6 - oplysningskrav

Vi støtter ændringen foreslået i (a), da det ikke giver mening, at standardfortrydelsesformularen skal gengives gennem telefonen ved telefonsalg. I forhold til (b) henvises der til vores bemærkninger til stk. 5 ovenfor.

Stk. 7 – fortrydelsesretten virkninger

Dansk Erhverv støtter den foreslåede ændring i (a). Det er en forudsætning for forbrugers udnyttelse af fortrydelsesretten, at den købte vare leveres tilbage til den erhvervsdrivende og det er derfor kun rimeligt, at den erhvervsdrivende først forpligtes til at tilbagebetale købesummen, når den erhvervsdrivende har modtaget varen retur. Dette er en ændring, som Dansk Erhverv har efterspurgt lige siden vedtagelsen af forbrugerrettighedsdirektivet.

I forhold til (b) mener vi, at der er tale om en problemstilling, der rettelig burde håndteres af de persondataretlige regler, og at der dermed er tale dobbeltlovgivning, når det nu inkluderes i reglerne i forbrugerrettighedsdirektivet om fortrydelsesret.

Stk. 8- fortrydelsesretten

Dansk Erhverv har lige siden vedtagelsen af forbrugerrettighedsdirektivet peget på det stærkt urimelige i, at forbrugere fik adgang til at fortryde et køb foretaget på nettet eller uden for fast forretningssted også selvom forbrugeren allerede havde taget varen i brug.

Vi bakker derfor stærkt op om den foreslåede ændring af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 14, stk. 2 således, at forbrugerne fremadrettet alene vil kunne afprøve en vare på samme måde, som de ville have haft adgang til i en fysisk butik.

Det er vigtigt at understrege, at forbrugerne fortsat vil kunne udnytte deres fortrydelsesret i de situationer, hvor de prøver en trøje på, tager telefonen ud af indpakningen eller andre måder alene undersøger varen på samme måde som i en butik.

Stk. 10 – bøder

Se vores bemærkninger til stk. 5 vedrørende ændringer til UCP-direktivet.

Artikel 3 og 4 – unfair contract terms directive og price indication directive

Ændringerne i disse direktiver vedrører alene bødestørrelserne og vi henviser derfor til vores bemærkninger til stk. 5 vedrørende UCP-direktivet ovenfor.

Directive on representative actions for the protection of the collective interests of consumers

Det skal indledningsvist bemærkes, at Dansk Erhverv er bekendt med, at der er store forskelle mellem de enkelte medlemslande, når det gælder håndhævelsen af de forbrugeretlige regler – herunder om der sker offentlig eller privat håndhævelse af reglerne.

I Danmark har vi en tradition for offentlig håndhævelse af forbrugerbeskyttelsesreglerne og vi ser ikke nogen grund til at ændre på dette. Os bekendt bliver det nuværende forbudsdirektiv stort set ikke brugt, da forbrugerombudsmanden i vid udstrækning forhandler sig frem til løsninger med de involverede virksomheder og i enkelte tilfælde vælger at anlægge strafferetlige sager med krav om bøde i stedet for at anlægge en sag om et forbud.

På den baggrund kan det være svært at vurdere konsekvenserne af en indførelse af de foreslåede regler.

Artikel 2 – anvendelsesområde

Med dette forslag lægges der op en væsentlig forøgelse af antallet af direktiver, hvor der skal kunne ske privat håndhævelse. Det nuværende forbudsdirektiv indeholder en liste med 13 direktiver, mens der i det forslag er tale om ikke mindre end 59 forskellige regelsæt.

I Danmark har vi et velfungerende offentligt håndhævelsessystem, og vi ser ikke nogen grund til, at dette nu skal suppleres med et privat håndhævelsesregime. De offentlige myndigheder, der fører tilsyn med de enkelte områder, sidder med den fornødne ekspertise til at vurdere, hvilke sager, der skal forfølges ved domstolene og hvilke sager, der kan løses på anden vis. Det giver en vis retssikkerhed, at det er en uafhængig offentlig myndighed der håndhæver.

Med en så markant udvidelse af anvendelsesområdet frygter vi, at vi vil se en række mere eller mindre velbegrundede sagsanlæg, der så skal behandles ved domstolene. Det er bekosteligt og forekommer os at være en u hensigtsmæssig ændring, der ikke er givet nogen god begrundelse for. Endvidere er vi stærkt bekymrede over den incitamentsstruktur der kunne opstå ved sådan en ændring og den underminering af Forbrugerombudsmanden som dette ville medføre.

Artikel 4 – qualified entities

Bestemmelsen omhandler, hvem der skal kunne opnå status af ”qualified entity” og dermed anlægge de typer af søgsmål, der beskrives i artiklerne 5 og 6.

Dansk Erhverv er enig i de kriterier, der lægges til grund for udnævnelsen af ”qualified entities”.

Det vigtigste i denne artikel er dog stk. 4, hvorved medlemsstaterne gives mandat til at beslutte, hvilke ”qualified entities”, der skal kunne anlægges hvilke søgsmål. Det er vigtigt for Dansk Erhverv, at der ikke åbnes op for en øget adgang til at anlægge søgsmål efter den såkaldte opt-out model, der beskrives i artikel 6, stk. 3, litra (b). Denne type af søgsmål bør fortsat kun kunne føres af forbrugerombudsmanden. Dette skal ikke mindst ses i lyset af, at der i disse sager lægges op til, at de opnåede indtægter fra sagsanlægget ikke skal føres tilbage til forbrugerne, men derimod på anden måde benyttes til forbrugerbeskyttende formål. Dermed får denne type af søgsmål mere karakter af en bøde end af en erstatningssag og skaber en incitamentsstruktur hvor der kan skaffes midler til organisationer uden at det kommer de konkrete forbrugere til gode.

Artikel 5 – forbudssager

Denne bestemmelse indeholder en række forskellige typer af forbudssager, som kan anlægges vedrørende de 59 regelsæt, der er i Annex 1 til direktivet.

Dette er som nævnt håndhævelsessager, der i Danmark normalt vil blive ført af de relevante myndigheder og eventuelt som strafferetssager i stedet for efter det nuværende forbudsdirektiv.

Vi ser ikke nogen grund til, at håndhævelsen pludselig skal varetages af private organisationer.

Artikel 6 – kollektive søgsmål

Her har vi allerede i dag et velfungerende dansk system, hvor der er en rimelig lempelig adgang til gruppesøgsmål, der kræver, at de enkelte deltagere i søgsmålet aktivt tilmelder sig, mens det kun er forbrugerombudsmanden, da kan anlægge de såkaldte opt-out søgsmål. Dette system bør opretholdes via hjemlen i artikel 4, stk. 4

Artikel 7- finansiering af gruppesøgsmål

Såfremt der åbnes op for en øget adgang til brugen af såvel forbudssager som gruppesøgsmål er det] afgørende, at det fremgår tydeligt, hvem der finansierer søgsmålet og at man ikke skal kunne finansiere søgsmål mod sine konkurrenter via en ”qualified entity” og at man ikke skal kunne have indflydelse på de beslutninger, den ”qualified entity” træffer i sagen.

Hvad mangler vi i forslaget

Fra Dansk Erhvervs side havde vi gerne set, at Kommissionen i deres udspil også satte fokus på de problemer det giver, når europæiske forbrugere køber direkte fra hjemmesider i lande udenfor EU. Vi oplever i stigende grad, at forbrugerne "importerer" varer, der på ingen måde lever op til de europæiske standarder når det gælder produktsikkerhed og forbrugerbeskyttelse. Samtidig bliver der ved disse handler ofte også snydt med momsbetalingen således, at netbutikkerne udenfor EU opnår en urimelig konkurrencefordel samtidig med, at medlemsstaterne går glip af momsindtægter.

Endvidere burde kommissionen have kigget på, om der kan ske en forenkling af forbrugerreglerne, herunder for eksempel om informationsforpligtelserne forud for en aftaleindgåelse kan reduceres således, at det sikres, at forbrugerne får læst de vigtigste vilkår, inden de foretager deres køb.

Afslutningsvist så Dansk Erhverv gerne, at EU-Kommissionen havde benyttet lejligheden til at kigge på såvel forbrugerkøbsdirektivet (direktiv 1999/44) og forbrugerrettighedsdirektivet i lyset af vedtagelsen af forordningen om uberettiget geoblokering.

Den nye forordning skaber nogle udfordringer i forhold til forbrugerkøbsdirektivets bestemmelse om omkostningsfri afhjælpning ved mangler. Med geoblockingforordningen vil vi opleve mange flere situationer, hvor en vare er leveret i et land og derefter transporteret af forbrugeren til et andet land. Dette kan væsentligt forøge de erhvervsdrivendes omkostninger til transport i tilfælde af mangler og det havde været hensigtsmæssigt for Kommissionen at forholde sig til den problemstilling.

Ligeledes kan den nye geoblocking forordning give udfordringer i forhold til, hvornår fortrydelsesfristen i forbrugerrettighedsdirektivet begynder at løbe. Under den nye forordning lægges der op til, at forbrugerne selv kan stå for transporten af varerne til deres eget hjemland og Dansk Erhverv så derfor gerne, at det klart fremgik af forbrugerrettighedsdirektivet, at i de tilfælde, hvor forbrugeren selv står for transporten, der løber fortrydelsesfristen fra det tidspunkt, hvor varen overgives til den af forbrugeren udpegede transportør.

Med venlig hilsen

Bo Dalsgaard
Chefkonsulent